

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so
uspešni

VOLUME XXIV.—LETO XXIV.

PODOBNOŠTI KONCA NEM- ŠKE OKLOPNICE BISMARCK

Stala in bojne ladje so jo obdelovale s torpedi in izstrelki. — Nemška križarka Prince Eugen je še pred bojem izginila. — V boju je bila neznatno poškodovana samo ena angleška ladja.

LONDON, 27. maja. — Angliška admiraliteta je dala v obliki poročila o podrobnostih pregleda nemške oklopnice "Bismarck," ki je bila pogreznjena v ponedeljek dopoldne ob 11.30 v vodah v bližini francoskega pristanišča Brest, katere ladja je prizadevala doseči. Oklopnica Bismarck je imela 100 posadke, kateri je poveljeval admiral Guenther Luetjens.

Angleška oklopnica Prince of Wales, ki se je udeležila tega boja, je priplula nocoj v Gibraltar. Angličani priznavajo, da imajo manjšo poškodbo. Poročilo angleške admiralitete o zadnji poti Bismarcka se pričakuje v nekaj dneh.

Angleška izvidniška letala so opazila angleškima križarkama Suffolk in Norfolk, da napolnjeni nemški ladji, oklopni Bismarck in križarka Prinz Eugen (obe novi) odpluti iz norveškega pristanišča Bergen na severni. Angličani križarki sta obvestili odpluti v danščini, kjer sta se pripravili za boj.

Snežni metej in megla sta petek večer 23. maja stala na poti križarki pripluli v velikem snegu. Snežni metej in megla so ovirali razgled preko razdalje milje, toda obe angleški križarki sta kljub temu ostali v bližini nemških ladjama. Iskano so ostale angleške ladje iskane po radiu, brzele na poti križarkama.

Konec bojne ladje Hood sreda zjutraj sta se angleški oklopnici Hood in Prince of Wales približali Bismarcku. Konec razdaljo. V boju, ki je nastal, je bil zadet tudi Bismarck, na čigar krovu je nastal požar. Nato je zadel Bismarck izstrelke municijske skladiščne oklopnice Hood, ki se je v eksploziji potopila. Bismarck se je nato obrnil ter odšel v oklopnico Prince of Wales, ki je pogladila za njim.

Napad s torpedi v nedeljo dneva so odletela le dva torpedi z matične ladje Bismarck, nakar je bil Bismarck zadet najmanj po enem torpedu. Bismarck je z največjo hitrostjo plul naprej vso noč, dokler so tri angleške križarke napadle za njim. V nedeljo zjutraj je angleški bojni ladji Rodney in Bismarck, ki sta spremljali konvoj, pustili konvoj ter odšli v vodovje, v katerem se nahajala nemška bojna ladja Bismarck. Ob 10:30 zjutraj pa je neko v Ameriki opazeno letalo odkrilo bežeči Bismarck. Ladja je zapadla od Lands End, kjer je bil zadet s torpedi. Ladja je bila zadeta s torpedi, ki so jo pogreznili, je bilo samo še ladja Bismarck, ki je ladja Prince Eugen izstrelila.

Dež izstrelkov angleška letala so planila na Bismarcku ter izpustila torpede. Bismarck je bil vitalno zadet, tako da je znatno zmanjšala njegovo hitrost. Letalo pa je pričel deževati na Bismarcku, ki je izstrelkov an-

gleških križark. Proti Bismarcku se je zaletelo tudi troje angleških rušilcev, ki so ga pričeli obdelovati s torpedi. Na nemški bojni ladji je izbruhnil ogenj. Uro nato se je še vedno borila ter streljala na angleške rušilce. Nato se ji je približala križarka Dorsetshire, ki jo je končala s svojimi torpedi.

V tem boju je bila poškodovana samo ena angleška ladja, in sicer Prince of Wales, in še ta neznatno.

Preprečitev stavke v tovarni letal v Kaliforniji

Sporazum je bil dosežen s pomočjo posredovanja Narodnega obrambnega odbora v Washingtonu.

Obrambni posredovalni odbor v Washingtonu je snoči naznanil, da je bil dosežen sporazum, s čimer je bila preprečena stavka v North American Aviation Co., tovarni v Inglewoodu, Cal. Stavka je imela biti uveljavljena v sredo zjutraj.

Sporazum, ki ga bo moral odobriti še lokal št. 683 CIO United Automobile Workers uni-je določa, da ne bo nobenega zastojanja v delu, ko se vrše pogajanja, kakor tudi ne tri dni po razglasitvi rezultata pogajanj. V tej tovarni je zaposlenih približno 11.000 ljudi.

Unija zahteva unijsko delavnico in 10-centno povišanje mezd na uro za vse delavce, in dalje zvišanje mezd onim delavcem, ki zaslužijo 50 centov na uro, na 75 centov na uro.

V Niagara Falls so štrajkujoči CIO delavci odglasovali, da se vrnejo danes zjutraj na delo v Carborondum Co., tovarno, kjer se producirajo potrebščine za narodno obrambo.

NOVA PODMORNICA AMER. MORNARICE

Washington.—Ameriški vojni mornarici je bila dodeljena nova podmornica "Grampus," čije izgradnja je stala 6 milijonov dolarjev.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile pri družini Mr. in Mrs. Edward Kovac, 956 East 185th St., ter pustile krepkega sinčka. Mati in dete se nahajata v Booth Memorial bolnišnici v dobrem stanju. Mati je članica dram. zbora Verovšek. — Naše čestitke!

Zadnja čast

Članice društva "Friendship Grove" št. 125 WC, so prošene, da se nocoj, ob 7:30 uri zglasijo v pogrebnem zavodu A. F. Svetek, East 152nd St., da izkažejo zadnjo čast umrli sestri Margaret Marolt, jutri pa, da se po možnosti udeležijo pogreba. — Tajnica.

V Indianapolis, Ind., je pred nedavnim umrl rojak Frank Stroj, star 63 let in doma iz Podbrezja na Gorenjskem. V Ameriki je bil 39 let in zapuščena žena, 3 sinove, hčer, brata in sestru.

70 ladij osišča je baje priplulo na otok Kreto

Tako poroča italijanski radio, ki ima najbrže v mislih ribiške ladje, ki so že prej poizkusile doseči otok.

NEW YORK, 27. maja. — Italijanski radio poroča nocoj, da je italijanska vojna mornarica varno in brez izgub spremila na Kreto dva konvoja 70 ladij, ki so prepeljale vojaštvo in razne potrebščine. (S temi ladjami so najbrže mišljene male ribiške ladje, ki so že prej poizkušale spraviti vojaštvo in potrebščine na Kreto).

LONDON, 27. maja. — Posest Krete visi danes na niti, ko prihaja z letali na Kreto vedno novo nemško vojaštvo, ne glede na dejstvo, da so izgubili Nemci na Kreti že 18.000 mož. Angleška admiraliteta naznanja, da sta bili v vodovju okoli Krete pogreznjeni dve novi angleški križarki in štirje rušilci.

Angleške ladje, ki so bile najbrže vse pogreznjene v četrtek, so sledeče: križarki Gloucester in Fiji in rušilci Greyhound, Juno, Kashmir in Kelly. Poleg tega so cela krdela nemških bombnikov poškodovala dvoje oklopnice in več križark. Več kot 1.000 mornarjev, to je skoraj vsa posadka pogreznjenih ladij, je bila rešena.

Premier Churchill je izjavil v nižji zbornici, da je nemška trditev, da je bilo pogreznjenih 11 križark, osem rušilcev, pet torpedov in ena podmornica, kakor običajno vsa nemška poročila, neresnična in gorostasna.

V Iraku je bil poražen oddelek angleškega vojaštva

Nemci se boje nagle angleške zmage nad četami Iraka ter so sklenili sabotirati oljne vrelce.

BAGDAD, Irak, 27. maja. — Vlada države Iraka poroča, da je njeno vojaštvo porazilo neki angleški oddelek med krajem Rutbo in Ramadajem, pri čemer je vzelo Angležem dvoje tankov, šest strojníc in radio-oddajno postajo.

VICHY, Francija, 28. maja. — Poročila iz Bejruta, Libanon, naznanjajo, da so angleški letalci napadli z bombami in strojnimi letališče v Nairabu v Siriji, toda da so letalce prepodili francoski antiletalski topovi.

ANKARA, Turčija, 27. maja. — V strahu pred naglo angleško zmago nad četami države Iraka, se nacisti pripravljajo na sabotiranje bogatih oljnih vrelcev v Mosulu in Kirkuku.

Neki nacistični veljak je izjavil, da se vojna v Iraku ne bi smela pričeti, "dokler ne bi mi zavzeli Krete in Cipra," nakar je pripomnil, da so nacistični strokovnjaki raztreseni ob vsej oljni črti ter da je njih naloga preprečiti, da bi se mogli Angleži okoristiti s tem oljem.

"Združeni bratje"

Tajnik društva "Združeni bratje" št. 28 SSPZ poroča, da bo pobiral asesment v četrtek, 29. maja, v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., namesto v soboto. Članstvo je prošeno, da to upošteva.

PROGLAS PREDSEDNIKA ZEDINJENIH DRŽAV

Predsednik Franklin D. Roosevelt je izdal v torek 27. maja proglas na ljudstvo Zedinjenih držav, s katerim je proglašeno stanje neomejene nujnosti. Proglas se glasi:

Ker je bil 8. septembra 1938 zaradi izbruha vojne v Evropi izdan proglas omejene narodne nujnosti, ki je odrejal korake "v svrhu ojačenja naše narodne obrambe v mejah oblasti, obstoječe v mirnem času," Ker je vrsta dogodkov jasno pokazala, da cilji vojujočih držav osišča v taki vojni niso omejeni na od njih objavljene cilje, temveč gre do tega, da se strmoglavni obstoječi demokratični red širom sveta, in da se upostavi svetovna navedla ljudstev in gospodarstva z uničenjem vsega odpora na kopnem, na morju in zraku, in

Ker bi bila brezbržnost od strani Zed. držav napram rastouči svetovni nevarnosti opasna, in naveden razum zahteva, da v interesu varnosti tega naroda in te hemisfere preidemo od vojaške moči, avtorizirane v mirnem času, na tako podlago, ki nas bo osposobila trenutno in odločilno priti v oči vsakemu poizkusu sovražnega obkroženja te hemisfere, ali upostavitvi katerekoli baze za napad proti nam, kakor tudi odbiti grožnjo osvajalnega vtoka tujih agentov v našo zemljo in družbo,

Zatorej jaz, Franklin D. Roosevelt, predsednik Zedinjenih držav ameriških, tem potom proglašam, da ta država stoji pred neomejeno narodno nujnostjo, kar zahteva, da so njene vojaške, mornariške, zračne in civilne obrambe postavljene na podlago pripravljenosti za odbitje vseh in katerih koli činov ali groženj agresije, naperjene proti kateremu koli delu Zapadne hemisfere.

Pokojna Josephine Karda

Včeraj zjutraj je po dolgi bolezni preminila Josephine Karda, rojena Sablek, v starosti 64 let in stanujoča na 15001 Hale Ave. Doma je bila iz sela Darovar na Hrvatskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 32. leti. Pokojnica zapuščala žalujčega soproga Josepha, tri hčere, Mary, poročeno Vacka, Sophie, poročeno Catcher in Anno, poročeno Lazeta, v Los Angeles, California, štiri sinove, Charlesa, ki ima brivnico na Waterloo Rd. Franka, Johna in Josepha ter v stari domovini tri sestre in dva brata. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 10. uri iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 East 152nd St., v cerkev Marije Vnebovzetje ter na pokopališče sv. Pavla. Naj ji bo lahka ameriška gruda, preostalim pa naše sožalje!

Na dopustu

Jutri se vrne na daljši dopust iz Camp Lee, Virginia, kjer se nahaja v vojaškem taborišču, poznani Michael (Mickey) Lah, ml., Njegovi starši Mr. in Mrs. Michael Lah, st., 18097 Kildeer Ave., vabijo številne prijatelje njih sina na obisk v soboto večer, 31. maja, na njih domu.

Hrvatska pevska zveza

Koncertna priredba Hrvatske pevske zveze, ki se je zadnje nedelje vršila v Slovenskem narodnem domu, se je prav dobro obnesla. Zveza se zahvaljuje Mr. Johnu Potokarju, izdelovalcu mehkih pijač, za njegov dar v gotovini \$5.00 v korist pevske zveze.

Pozivljam vse lojalne državljane, ki so zaposleni in produkciji za obrambo, da dajo prednost potrebam naroda, in svrhu tega, da se more ohraniti sistem vlade, pod katerim je privatno podjetništvo mogoče.

Pozivljam vse lojalne delavce kot tudi delodajalce, da spojijo svoja manjša nesoglasja v večjem prizadevanju, da se zjamči obstoj edine vrste vlade, ki priznava pravice dela ali kapitala.

Pozivljam vse lojalne državne in lokalne voditelje in uradnike, da sodelujejo z agencijami Zed. držav za civilno obrambo v svrhu zjamčenja naše notranje varnosti proti od zunaj diktirani prevratnosti, in da bo sleherni občina pripravljena za najvišji produktivni napor in najnižjo potrato in nepotrebna trenja.

V svedočbo tega sem ta proglas podpisal in povzročil od tistih pečata Zedinjenih držav ameriških.

Narejeno v mestu Washingtonu, 27. dneva v maju, v letu Gospodovem devetnajststo enoinštiridesetem, in v letu sto in petinšestdesetem neodvisnosti Zedinjenih držav ameriških.

(Pečat)

FRANKLIN D. ROOSEVELT
Po predsedniku:

CORDELL HULL,
državni tajnik.

Smrtna kosa

Snoči ob 10. uri je preminila Theresa Mlačak, rojena Jakšič, stara 49 let, tu rojena hči pionirske Jakšičeve, oziroma Kmetove družine. Pokojnica je bila soproga Mr. George Mlačka, ki vodi trgovino z oblekami na 4212 St. Clair Ave., že nad 20 let. Bolna je bila že zadnjih 18 let, šest let ni mogla iz postelje. Poleg soproga, ki je doma iz sela Mali vrh, fara Kamenje pri Metliki, zapuščala sina George in tri hčere, Thelmo, Elsie in Dolores, mater Thereso Kmet, brata Franka Jakšiča in dve sestri: Josephine Alich in Dorothy Simons ter tri popol sestre Viktorijo, Alice, poročeno Urbas in Vido. Truplo bo ležalo v kapeli pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi. Čas pogreba bo naznanjen jutri. Bodi ji ohranjeno blag spomin, preostalim pa naše sožalje!

John Kosuta

Rojak John Kosuta se priporoča vsem, ki se bodo nahajali v okolici Geneve, da se ustavijo na njegovih prostorih na Route 534, Trumbull Town. Vodi gasilsko postajo in postreže z okrepčili.

V Californiji

Poznana Miss Jennie Sterle, Dibble Ave., se bo te dni podala na potovanje v solnčno Californijo. Želimo ji mnogo zabave!

Poletna obleka

Fino poletno obleko, po ceni, ki jo boste lahko plačali, dobite pri zanesljivemu trgovcu v Slovenskem narodnem domu Johnu Pollocku.

PREDSEDNIK ROOSEVELT JE PROGASIL IZREDNO NEOMEJENO NUJNOST

Pod tem izrazom je razumeti vso pomoč borbi za demokracijo, tudi našo lastno borbo, in konec delovanja defetistov in petokoloncev.

PROGLAS JE SKORAJ ISTOVETEN S PROGLASOM VOJNE

WASHINGTON, 27. maja. — Predsednik Roosevelt je progasil nocoj neomejeno izredno narodno nujnost, s katero se postavlja "Zedinjene države na vojno pripravljenost.

Predsednik je svečano izjavil, da se bo vporabilo oborožene sile našega naroda, da se ohrani svoboda morij pred hitlerizmom ter da se onemogoči vsak Hitlerjev namen, da bi se raztegnila nacistična dominacija na zapadno poluoblo.

Nato je predsednik izjavil, da se bo podvzelo "vse dodatne potrebne korake," ki bodo zasigurali Angliji prejem ameriških vojnih dobav.

SVARILO HITLERJU

Predsednik je posvaril Hitlerja, naj slednji nikar ne sega po atlantskem otočju, pri čemer je predsednik specifično omenil Azorsko otočje ter skupino otočja Cape Verde in izjavil, da je vitalna politika Amerike, da se prepreči hitlerizmu zasidranje na kateri koli točki, katero bi mogel izrabiti kot svojo bazo za napad na Ameriko.

Predsednikovega zgodovinsko-važnega govora ne moremo na tem mestu objaviti v celoti, zato naj podamo nekaj njegovih najvažnejših stavkov:

Danes nam je vsem nad vsak dvom jasno, da če se hitlerizma ne ustavi zdaj, bo prišla zapadna poluobla v doseg destruktivne sile nacisjskega orožja.

Nacisjski svet ne priznava nobenega Boga razen Hitlerja, ker so nacisti v zanikanju Boga prav tako brezobzirni kakor komunisti.

Vojna se bliža robu zapadne hemisfere; ona prihaja jako blizu naše domovine.

Ako se silam osišča ne posreči doseči kontrole nad morji, bodo gotovo poražene. Njihove sanje o zavojevanju sveta se bodo potem razblinile v nič.

Sedanje pogreznjevanje trgovskih ladij, ki jih potapljaajo nacisti, se vrši s trikrat tako veliko naglico, kot morejo angleške ladjedelnice nadomestiti te parnike; oni pogreznjejo dva-krat toliko parnikov, kot jih morejo danes izdelati angleške in ameriške ladjedelnice.

Naše patrolje pomagajo danes pri dostavljanju potrebnih zalog Angliji. Uveljavilo pa se bo tudi vse dodatne potrebne mere za varnost pošiljatev teh potrebščin.

Sistem kolektivnega pogajanja se bo vzdržal, toda ameriško ljudstvo pričakuje, da se bo- sta tako kapital kakor delavstvo ravnala po priporočilih naših vladnih posredovalnih agencij.

Mi v Ameriki bomo sami odločevali, ali, kdaj in kje so naši interesi napadeni in kdaj je ogrožena naša varnost.

Pomen pojma "izredne nujnosti"

Koncem svojega zgodovinsko-važnega govora je predsednik progasil še važnejšo proklamacijo neomejene izredne nujnosti, v kateri se zdej nahaja dežela. Izraz "izredna nujnost" (unlimited Emergency) krije nešteto pojmov in zadev in v tem slučaju pomeni skoraj toliko kot vojno napoved. Z drugimi besedami povedano: Amerika bo storila vse, kar se ji bo zdelo potrebno v zaščiti svoje varnosti, če je to osištvo prav ali ne. Dalje pomeni proglas izredne nujnosti, da bo v Ameriki zdaj konec raznega defetističnega in petokolonskega delovanja, ki se je doslej skoraj neomejeno vršilo. Vlada bo poslej stopila na prste vsem agentom provokaterjem, defetistom in petokoloncem, ki bunijo in zavajajo narod ter mu pod temi ali onimi pretevezami pripovedujejo, da je itak vsak boj zmanj in da Hitlerja ni mogoče premagati.

Smrtna kosa

Po enoletni bolezni je preminila v torek zvečer ob 6. uri sedemletna Theresa Marie Perko, hčerka Josepha, po domače Grabnerjevega in Therese, rojene Kaplan. Bila je šolarica drugega razreda toda v tem šolskem letu je pohajala v šolo samo 6 tednov, nakar je morala nehati radi bolezni. Poleg staršev zapuščala brata Josepha in Franka ter več bližnjih sorodnikov. Bila je članica mladinskega oddelka družtev Kraljice miru, št. 24, S. D. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 9. uri iz hiše žalosti, 8010 Union Ave., pod vodstvom Louis L. Perfolia pogrebnega zavoda.

Poročna dovoljenja

Poročna dovoljenja so dobili: Stanley Fiediga, 701 East 157th St. in Rose Perusek, 15620 Saranac Rd.; Ralph Mendat, 5010 Louisa Ct. in Josephine Markovich, 11116 Ashbury Ave.; Joseph Novak, 5611 Carry Ave. in Mary Jasko, 1394 E. 52 St.; James Sandy, 1553 E. 36 St. in Anne Kukich, 1551 E. 36 St.; Frank Slejko, 16203 Arcade Ave. in Vera Milavec, 1158 Norwood Rd. ter Anton Zakrajšek, 6016 St. Clair Ave. in Josephine Petric, 1099 E. 71 St. — Bilo srečno!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Pri raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

UREDNIKOVA POŠTA

St. Clair Rifle and Hunting Club

Cleveland, O. — Na prošli seji je bilo sklenjeno, da naš klub kupi traktor, plug in stroj za kositi rebido. Torej, kdor izmed farmerjev ima kaj takega za prodati, naj javi spodaj podpisanemu, ali pa naj se oglasi na klubovi farmi v nedeljo, kjer bo lahko govoril z našimi gospodarji. Naša kosmata farma se nahaja na Route 44, eno miljo iz mesta Painesville.

Naši lovci napačno razumijo, ko trdijo, da za jaci najrajši gnezdijo ali rodijo v rebidi; največ mladičev se najde na odprtem polju, kjer je obilo mlečne hrane, ne pa v rebidi. Če bomo izčistili tisto zbadljivo in drugo golazen, ki nam zatira naš preljubljeni sport in zarod, bo škandal za naše dostojno obnašanje napram živalim, ki se plodijo na klubovi farmi.

Dalje se je tudi govorilo, da bi napravili kopalnice in da bi se izčistilo tisti studenci, itd. Na kratko povedano — dosti je dela, dosti je govorjenja, nič pa narejenega. Vendar, kdor izmed članov hoče delati, lahko gre na svojo voljo delati kadarkoli ima čas, če ne drugo, pa kositi rebido.

Izid zadnje vaje:

Stampel	20
Kosec	20
Mihelich	14
J. Urbanick	22
Bozich	22

Baraga	19
Kramer	19
Spenov	16
J. Novak	22
Papesch	11
J. Urnkar	16
Kobal	18
Mrs. Urbanick	12
Mrs. Novak	11
Wirant	16
A. Urnkarf	18
A. Novak	24
Peterka	5

Prihodnjo nedeljo, 1. junija bomo obrnili naše kanone proti "Dardanelom". Pridite!
 A. Novak
 19810 Muskoka Ave.
 Cleveland, O.

Društva SNPJ jela pošiljati pomoč za izdajanje Novakovega besednjaka

Doslej sem prejela prispevke in plačana naročila izdajanja Novakovega besednjaka v pomoč od sledečih društev Slovenske narodne podporne jednote: št. 580 — 631 — 594 — 665 — 408 438 — 106 — 564 — 48 — 53 in 742.

Ob tej priliki naj se iskreno zahvalim vsem članom in članicam zgoraj navedenih društev za njihovo naklonjenost upaje, da bodo še vsa druga čim prej prispevala vsako po svojih močeh v sklad za izdajanje te preproste in koristne knjige.
 Mrs. Agnes Novak,
 2506 N. Clark Street,
 Chicago, Ill.

Od tam prihaja ribje olje

Med vsemi norveškimi pristanišči je najbolj zanimiva najsevernejša luka, to je Narvik.

To pristanišče leži za Lofotskim otočjem in je glavno mesto v kraju, ki je silno bogat na železni rudi. V bližini Narvika ležita znameniti postojanki železne rude Malberg in Gallivare. Med Narvikom in Gallivarem je speljana železniška proga, ki je najsevernejša na svetu.

Narvik pa ni samo nakladališče za izvoz železne rude, ampak tudi važno ribiško središče. Lofotski otoki in njih bližina namreč slove kot najboljša lovišča na trske.

Norvežani nalovijo tod okoli v normalnih časih do 600.000 ton trsk. Ko je lov končan, se začno ribiči posvečati čiščenju in shranjevanju ribe. Pridobivanje ribjega olja spada med najbolj donosne posle norveških ribičev.

Glave trsk se tudi porabijo, in sicer za gnojilo. Bergen je druga največja norveška ribiška luka in lov na kite. Toda tukaj okrog lovijo tudi slanike.

Zemlja v okolici Bergena je zelo rodovitna, kraj sam na sebi pa je prijeten, ker morje nikoli ne zamrzne. Zaradi blagotnega toplega Zalivskega toka imenujejo Norvežani nabrežje ob

Bergenu "Azurno obalo"

Prebivalstvo se poleg ribolova preživlja z obdelovanjem zemlje, ki daje izvrstno povrtnino in sadje. Iz Bergena drži proti Oslu železnica, ki se vije večinoma skozi jelkove gozdove.

Stavanger je v prvi vrsti izvozno pristanišče za les. Ina dobre železniške zveze z zaledjem, in sicer s Sandnesom, Brusandom, Egersundom ter Flekkefjordom, kraji, ki slovijo takisto kot izvozna pristanišča Norveške za ribe in les.

ZLOZLJIVE VOJASKE LESENJACE

Na Švedskem izdelujejo novo vrsto vojaških lesenjace iz posameznih, zlozljivih delov, ki so se zelo obnesle. Te barake, ki jih more šest do osem ljudi postaviti v trih urah, nimajo niti enega žebila, temveč se dajo zložiti s pomočjo zagozd.

Prav tako hitro, kakor jih je mogoče postaviti, se dajo tudi razstaviti, a njih prevoz je tudi lažji nego je bil za barake prejšnjih tipov.

Te dni so v Stockholmu pokazali takšno barako, ki je bila doložena za 24 mož. Opremljena je bila s posteljami, omarami za posodo, mizami, stoli, stojalom za puške, napravo za sušenje obleke, umivalno napravo i. t. d. Tehtala je z opremo vred 6800 kg.

črnosrajčnikov, je eden izmed njih, drugi je vojvoda Wellingtonski, kjer je bil lord Halifax, današnji angleški poslanik v Washingtonu, vedno časten gost...

Kakor znano, je nemški nacist št. 3 Rudolf Hess priletel s svojimi letalom na posestvo svojega prijatelja in somišljenika, lorda Hamiltona. Lord Hamilton, ki je sedaj načelnik odreda angleške zračne sile, ki napada Nemčijo, je bil prepričan nacist. Omnjeni lord lastuje 157,486 akrov zemlje ter ima \$350,000 letnih dohodkov.

Ali je torej čudno, če je preprosto ljudstvo kljub svojemu sovraštvu do Hitlerja in do njegovih metod, s katerimi hoče zaslužiti svet, čedalje bolj skeptično?

Ali je bil res samo slučaj, da je nacist Hess pristal s svojimi letalom na posestvu angleškega nacističnega lorda Hamiltona?

BRILJANTNA ZAPESTNICA NA DRAŽBI

Pri dražbeni tvrdki Christi v Londonu so imeli te dni prstovoljno dražbo, ki predstavlja nekaj posebnega v zgodovini tega znanega podjetja. Neka neimenovana osebnost je poslala na dražbo briljantno zapestnico, ki naj bi se nje izkupiček porabil za oborožitvene svrhe. Dražilec je objavil to željo in je obenem navedel nabavne stroške za razna letala in protiletalske topove. V skopih štirih minutah je izdražil zapestnico za skoraj 24,000 funtov sterlingov, ki jih bodo spremenili sedaj v eno letalo tipa Spitfire ali pa v osem protiletalskih topov.

JAPONSKO SVARILO

Neki japonski prometni svadlni napis, ki je namenjen pešcem in jih poziva, naj bi bili bolj previdni in potrpežljivi nasproti avtomobilistom, je zagrabil stvar s psihološke strani in menda prav spretno. Napis veli:

"Pešec, pomisli, da boš jutri morda že sam imel avtomobil! Zato danes avtomobilov rajši ne merjaj in stopaj tako, kakor si boš to kot avtomobilist od pešca želel!"

IZNAJDLJIVA LJUBEZEN

Da bi mogel nemoteno in brez nadležnega nadzorstva biti skupaj z damo svojega srca, se je mlad možki iz ugledne družine v Piacenzi preoblekel v žensko. Šivar je prišla na dan, ko sta obiskala neki kinematograf in je tu z nerodno kretnjo premaknil svojo zlatolaso — lasuljo, da mu je padla na tla. Vsa Piacenza je ina še sedaj nad tem svojo veliko zabavo.

ŠVEDSKA VOJNA MORNARICA

Švedska vojna mornarica razpolaga trenutno z osmimi obalnimi bojnimi ladjami. Med njimi je največja "Gustav V.", ki ima 7160 ton.

V gradnji sta še dve bojni ladji po 8000 ton. Poleg dveh križark "Gotland", 4700 ton, in "Fylgia", 4200 ton, razpolaga švedska vojna mornarica s 16 rušilci, 21 podmornicami, 12 minonosci, 36 stražnimi ladjami in 4 torpedovkami. Med ladjami, ki jih prištevajo k vojni mornarici, sta tudi 2 ledolomilca.

ŠKRAT

Tole kolono lahko čita več kot sto tisoč ljudi. Takih dni je pa malo. Zadnjič enkrat sem oženil vdovca in vdovo, oziroma sem posredoval, da sta se rada imela. Potem sem dobil rojaka, ki bi rad prodal svojo hišo, nakar sem dobil rojaka, ki bi rad kupil hišo. Potem sem dobil naročilo za par korsetov in nato sem šel pa še v tovarno.

Na St. Clairju je sedaj najstarejši fant Mr. Anton Böbek, Ribničan. "Pa bi se oženil s kakšno bogato," sem mu rekel. Povedal sem mu, da je 14 vdov samo na Bonna Ave., ki so vse bogate, imajo svoje hiše. Za do-

Na potu v zapor

Na sliki vidimo aretacijo nekoga vojaka, katerega odvaža stražnik v zapor, ker se je vojak z drugimi vred udeležil v padu na pikete, ki so piketirali v Washingtonu za American Peace Mobilization organizacijo.

Dar Rdečega križa

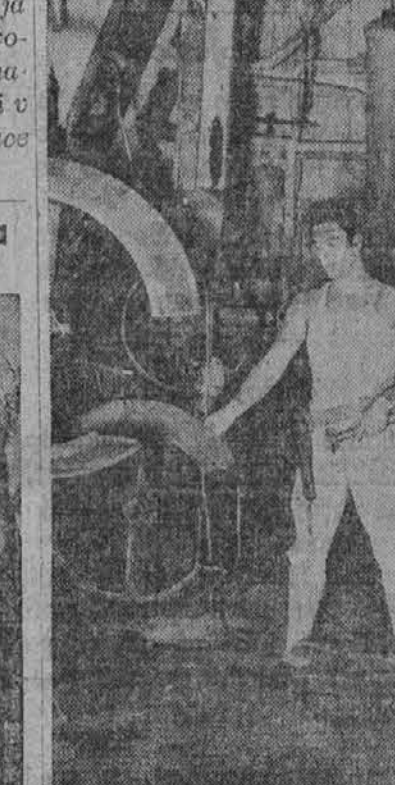
John G. Winant, ameriški poslanik v Londonu, izročila lady Readingovi ček za 70,000 funtov, katerega je daroval ameriški Rdeči križ angleškemu Rdečemu križu.

Hessov naslednik

Hessovo mesto bo posej zavzemal Martin Bormann (gornja slika), ki pa bo samo nominalen načelnik nazijske stranke, dočim bo njen resnični glavar sam Adolf Hitler.

Sabotaža

Na sliki vidimo dokaz sabotaže, izvajane na italijanskem parku Coloradu. Član ameriške Rdeči križ angleškemu Rdečemu križu.

bro plačo pa mu eno skomandiram. Kaj mu nisem dobro povedal? Kaj pravite?

Sodnik Frank Lausche ni kandidat za župana, menda zato, ker je meni obljubil delo. No ja, saj mu dam vseeno kredit.

Kdor zna, pa zna. Zadnjo soboto sem na Edna Ave. ustavil celo ohcet, tri mašine, prav po starokranjsko. Oče ženina je tudi oče družva Nanos št. 264 S. N. P. J. Svatje so pa bili: Max Simič, ženin, Irene Dailey, nevesta, tovariši in tovarišice pa Anthony Simič in Florence Mohar; Justine Repic in Joseph Dailey; Ann Welezsko in Andrew Kranjc; Walter Dailey in Virginia Dulbs.

Kar je res, pa je res. Kadar so šli žužemberčanje v Ljubljano, so se lepo opravi in zadnje nedelje je pisec teh vrstic sam predlagal in podpiral in tudi enoglasno sprejel, da bo zastopnik žužemberčane v Ljubljani prihodnjo nedeljo, ko bo Slovenski dan v Euclidu. V paradi bosta videli rdečo mašino, najnovejšega izdelka — Oldsmobile, katerega bo šofiral Mr. Harry Brubaker iz Collinwooda. Mašina je kupljena nalašč za tisto paradno slovenski dan v Euclidu. — No, svidenje!

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
 6016 ST. CLAIR AVENUE
 Tel: ENdicott 3113

QUINTUPLETS
 use MUSTEROLE for CHEST COLDS

Mother—Give Your CHILD This Same Expert Care!

At the first sign of the Diphtheria Croup, whooping cough, or any other chest ailment, promptly relieve the DISTRESSING symptoms of children's colds and resulting complications. The Quints have always had the best of care, so mother—you may be assured of using just about the best product made when you use MUSTEROLE. MORE than an ordinary "cough" remedy, soothing MUSTEROLE helps break up local congestion. Also in Regular and Extra Strength formulas, those preferring a stronger preparation.

Go out with him! NOT ME!

You've got three strikes against you when you are guilty of halitosis (bad breath). Anyone may have it at any time on other without realizing it. It may offend needlessly. If you are like others to like you, take this quick action against the common cause of bad breath caused by food fermentation. Rinse the mouth with LISTERINE Antiseptic before any date. Immediately your breath becomes sweeter, pleasant and likely to offend.

*Some cases of halitosis are due to systemic conditions, but most cases are caused by food particles on the tongue and gum surfaces. LISTERINE kills such fermentation and thus removes the odors fermentation causes.

Lambert Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

Before Any Date Use **LISTERINE ANTISEPTIC** To Make Your Breath Sweet

Dežela mornarjev, ribičev in gozdarjev

Norveška, država mornarjev, ribičev in gozdarjev je v zadnjih generacijah skoro popolnoma pozabila na vojno udeleževanje, kajti zadnjih 126 let ni več poskusila, kaj je vojna. — Pred 126 leti, ko se je hotela s silo odcepiti od Švedske, so njeni sinovi zadnjič preivali kri za domovino.

Vse tri skandinavske države: Švedska, Norveška in Danska so se leta 1389 združile v skupnost in so v tej uniji živele. do leta 1523, ko so Švedi pod vodstvom Gustava Vase zapustili skupnost.

Norvežani so ostali pod Dansko in so trtili moči v stoletnih bojih za samostojnost in avtonomijo. Ko je po napoleonskih vojnah Švedska izgubila Finsko, so ji v zameno za izgubljeno ozemlje prisodili Norveško. Tako je prišla Danska ob velik del ozemlja, ki je bil prej pod njenim vplivom in vodstvom.

Norveška si je hotela že tedaj izposlovati državno samostojnost, zato so prestol ponudili danskemu princu Kristijanu, ki je tudi oklical državno samostojnost Norveške.

Prišlo pa je usodno leto 1814, ko je švedski kralj Karel Ivan Bernadotte z vojaško silo prisilil Norveško, da je pristala na personalno unijo s Švedsko. To je bila zadnja krvava vojna, ki jo je vodili Norvežani s svojimi nasprotniki.

Personalna unija med Švedsko in Norveško je trajala do 26. oktobra 1905, ko je švedski kralj Oskar II. pristal na razpisavanje unije, kakor so to predlagali predstavniki norveškega in švedskega ljudstva v Karistadtu leta 1905.

Norvežani so z ljudskim glasovanjem posadili na prestol danskega princa Karla, vnuka Kristijana IX., ki vlada še danes Norveško pod imenom kralja Haakona VII.

Norveška nima niti za Nemci niti za zaveznike neposredne pomena. Njen problem je samo v tem, da leži na poti, po kateri se lahko zapre Nemčija, in je njena sedanja tragika! Od južnega Lindesnesa do Sebergga rta meri Norveška v dolžino 1750 km in s svojo trdjavami Kristiansand zapira Skagerrak, od koder je mogoče podzematni pomorske napade na ladje, ki plovejo med baltičskimi pristanišči ne eni, ter Kielom, Rostockom in Stettinom na drugi strani.

Obala Norveške, ki vsebuje na tisoče zalivov, fjordov in morskih tesni, je kakor naša stvarjena za zasede in iznenađenja in lahko se reče, da se bo v tem predelu odigralo najvažnejše poglavje pomorske vojne bližnje bodočnosti.

Norveška mesta niso posebno goste obljudena. Največ prebivalcev šteje Oslo, namreč 260 tisoč ljudi. Sledi mu Bergen s 100.000, Trondheim s 54, Stavanger s 47, Drammen s 25 in Kristiansand z 19 tisoči prebivalci.

Prebivalci norveškega severa živijo v docela polarnih razmerah. v Hammerfestu na pr. od 21. novembra do 21. januarja ni so videli sonca, ker je bilo stalno pod obzrcjem.

Norvežani so prosvetljeni, napredni, odlični trgovci, pomorci in svetovljani. V vojaškem oziru pa se ne morejo izkazati. — Manjka jim v tem pogledu tradicija in izkušnja.

V mirnem času ima Norveška pod orožjem samo 12 tisoč mož. Razume se, da takšna vojska ne more nuditi sovražniku nikakega resnega odpora ...

Odkod ime London?

Izvor imena angleške prestolnice je učenjakom že stoletja dajal misliti. Današnje ime izvira od rimskega "Londinium", toda to ne pove še ničesar. Strokovnjaki so danes le prepričani, da izira ime že iz predrimskih dobe in da je keltsko.

Tacitove in Ptolomejeve kronike omenjajo Londinium ali Londinium že kot veliko, cvetoče mesto. Zanimivo pa je, da najstarejša britanska kronika iz 6. stol. po našem štetju tega mesta ne navaja, čeprav omenja Gildas Modri, pisec te kronike, bogate trgovinske ladje, ki so že tedaj vozile po Temzi.

Približno ob istem času navaja neki drugi kronist iz Južnega Walesa, da je na Angleškem 33 mest, med njimi je tu

di "Cair Lonein", kar bi lahko bilo London. Kronist omenja tudi mesto Trinovantum, kjer je Julij Cesar 47. pred našim štetjem premagal Brite.

O postanku imena London govori prastara legenda. Po tej legendi je niki Enejev potomec, Brutus, prišel na otok z imenom Albion, kjer je hotel ustanoviti novo Trojo. Ta Troja je morda pozneje omenjeno mesto Trinovantum, kjer je Julij Cesar dosegel svojo zmago. Cezarjev nasprotnik je bil tedaj britski kralj Kasibelavnus. Tega je nekoga dne vrgel njegov brat Lud. Lud je po Cezarju razdejano mesto Trinovantum znova zgradil in ga je potem imenoval a Kerlud. Ta Kerlud je po kronistih izvor londonske Cizy.

Ko so pozneje Angli in Saksi vdrlil na Angleško, so mesto imenovali Lundain ali Londrys. O stari legendi o kralju Luda, ustanovitelja Londona, govorijo še danes stara mestna vrata Ludgate. Nekeč so v duplini nad temi starimi vrati stali kipi kralja Luda in obeh njegovih sinov.

VISOKE CENE ZA LEVJA SRCA

Neka tovarna konserv v Kapškem mestu, ki razpošilja kot

ZA POLETNI ČAS

Vsem rojakom, ki obiščejo našo okolico v Genevi, Ohio, priporočamo, da se oglasijo pri nas. Vodimo gasolinsko postajo ter tudi postrežemo z pivom. Za izletnike imamo pa lepe prostore na farmi. Postregli bomo tudi najboljše za okusnim prigrizkom.

JOHN KOSUTA
Route 534 Trumbull Town

Delikatesno

in konfekcijsko trgovino z vso opremo se proda za \$1.000. — Najemina prostorov za trgovino in stanovanje s 5 sobami stane \$30.00 mesečno. — Pokličite MELrose 6980.

Prav malo rabljene električne ledenice se dobijo po \$19.00

Zakaj bi kupovali led, ko imate tu priliko kupiti električno ledenico.
819 E. 185 St.
6104 St. Clair Ave.

VLOMILEC KLIČE POLICIJO

V policijski stražnici večjega mesta v Avstraliji se je ponoči od treh nenadno oglašil telefon. Ko je službojuči uradnik prislonil slušalko k ušesu, je slišal v svoje največje presenečenje glas ki je velel: "Jaz sem vlomilec in bil bi vam zelo hvaležen, če bi prišli kolikor mogoče hitro sem ter me aretirali. Sem v baru tem in tem, kamor sem vlomil." Ne da bi čas izgubljal, so nekateri policisti skočili tja in ko so prišli v lokal, so zagledali moža, ki je s samokresom v roki strahoval drugega moža. Ta drugi mož je imel roke dvignjene in je bil vlomilec sam. Možak je imel nenavadno smolo. Baš ko je hotel navrtati blagajno, je prišel lastnik bara, ki ga je s samokresom v roki prisilil, da je sam poklical policijo. Kot višek vsega je moral smolasti vlomilec iz svojega žepa plačati tudi pristojbino za uporabo telefona.

LOGITEV NAJMLAJŠIH ZAKONCEV

Najmlajša zakonca na svetu, vsaj med belokožci, 19-letni Rusel Stimson in 14-letna Ruth Stimson, sta se ločila. Zakon je trajal komaj leto dni. Ko sta se lanske leto poročila, je ta poroka v Zedinjenih državah povzročila hude debate.

Ako bi graduantinjjo vprašali

"LASTNI RADIO APARAT ZA MOJO MIZICO."

ELEKTRICNI SANDVIC GRILL, S KATERIM POSTREŽEM MOJIM TOVARISEM"

"AKO BI ME VPRAŠALI, KAJ BI ŽELELA ZA GRADUACIJSKO DARILU, BI REKLA—"

"ELEKTRICNI GRELEC ZA HLADNE SPOMLADANSKE in JESENSKE JUTRE"

"ELEKTRICNO URO BUDILKO, DA BI ME ZBUJILA OB CASU ZA NA NOVO DELO"

"VID OHRANJUJOČO SVETILKO ZA MOJO MIZO"

"ROČNI SUSILEC ZA LAZE ZA UDOBENOST IN EKONOMIJO"

VSAKEGA TRGOVCA

dolžnost je, da preskrbi za odjemalce dobro in trepčno blago.

Pri nas dobite SRAJCE, KRAVATE, SPODNJE PERILO, NOGAVICE in vse blago, trepčno in po zmerni ceni. Velika izbira slannikov po \$1.00, \$1.45, \$1.65 in \$1.95, kakor tudi po \$3.50. "Polo" srajce od 49c naprej, velika izbira poletnih oblek za dečke in deklice.

Se vam priporoča slovenski trgovec

JOHN POLLOCK
v Slov. Nar. Domu, 6407 St. Clair Ave.

IMPORTANT!

medical tests reveal how thousands of WOMEN HAVE BEEN ABLE TO GET NEW ENERGY

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, boss woman—

All you may need is a good reliable tonic. If so, just try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially for women. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food

which your body uses directly for energy to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected throughout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle. WELL WORTH TRYING.

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

HAIR-BREADTH HARRY

THE HORRIBLE HIPPOIMPUS DROPS OUR HEROINE UNCRINCHED, TO CATCH THE TUMBLING FORM OF HARRY—!!!

OH—OH! 'S TERRIBLE! 'S HORRIBLE! I DASSN'T EVEN LOOK!

A HALF GAYNOR IN THE AIR AND A LUNGE AT YOU, MONSTER!! TAKE THAT!!

BWAK!

LAHKO JE BITI PREVARJEN

Na tisoče jih je plačalo, da bi videli divjo wisconsko "hodag" žival

Divji wisconski "hodag" je bila žival z glavo lika, obrazom moškega obličja, in truplom ter repom dinosavra. Na tisoče ljudi je plačalo, da bi videli to žival, ki pa je v resnici bil velik pes, dekoriran z konjsko kožo. To je zopet dokaz, kako lahko je biti prevarjen.

Z onimi, ki najbolj poznajo svoj Bourbon

JE OLD JORDAN

Kentucky čisto burbonsko žganje

Ga ni boljšega "bourbon" žganja v katerikoli steklenici

Vzemite namig od onih, ki najbolj poznajo Bourbon—in pijte Old Jordan. Takoj, ko boste prvič pokusili ta Kentucky Straight Bourbon, boste spoznali, zakaj ga ima toliko ljudi najraje. V sestavi—v okusu—zrelosti—v vsem je Old Jordan prvi. Kaplja za kapljo—požretek za požirkom—ni ga boljšega "bourbon" žganja! Pijte Old Jordan Kentucky Straight Bourbon in pili boste najboljšega!

Old Jordan Distillery, Inc., Deatsville, Ky.

Old JORDAN

Ni boljšega "Bourbona" v nobeni steklenici

DON'T BARK

... don't cough! Get pleasant relief from a cough due to a cold with Smith Brothers Cough Drops—Black or Menthol—5¢.

Smith Bros. Cough Drops are the only drops containing VITAMIN A

Vitamin A (Carotene) raises the resistance of mucous membranes of nose and throat to cold infections; when lack of resistance is due to Vitamin A deficiency.

WOMEN!

read how thousands have been able to GET NEW ENERGY

IMPORTANT Medical Tests Reveal WHY Famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Has Been Helping Weak, Run-down, Nervous Women For Over Half A Century!

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cranky woman!

All you may need is a good reliable tonic. If so, try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food which your body uses directly for energy—to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected throughout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle.

SICK, NERVOUS CRANKY "EVERY MONTH"?

Then Read WHY Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Is Real "Woman's Friend"!

Some women suffer severe monthly pain (cramps, backache, headache) due to female functional disorders while other women tend to become upset and they get cross, restless and moody.

So why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially to help tired, run-down, nervous women to go on with their "difficult days."

Pinkham's Compound contains no opiates or habit-forming ingredients. It is made from nature's own beneficial roots and herbs—each with its own special purpose to HELP WOMEN.

Famous for over 60 years—Pinkham's Compound is the best known and one of the most effective "woman's" tonics obtainable. Try it!

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znanecu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite uravnštvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____

NASLOV: _____

Zastopnik: _____

Plačal \$ _____ Dne _____ 19__

FRANCE BEVK

KRIVDA

LJUDSKA POVEST

"Gospoda," je predsednik znova premeril navzočne, "današnja zadeva, ki jo bomo morali soditi, je težka. Kar se tiče obtoženca, se bomo morali držati zapisnika preiskovalnega sodnika. Posvetimo torej vso pazljivost zasliševanju prič. Naj vstopi priča Simon Klavžar, vulgo Čufer."

Čufed se je prikazal, obstal, gledal po ljudeh in vrtil klobuk med prsti.

"Prisegli ste," je predsednik naglo brbral, "da boste govorili resnico, nič drugega kot čisto resnico. Povejte, kar veste!"

"Ne vem, kaj me vprašujejo, gospod sodnik," je dejal Čufer.

"Ali poznate današnjega obtoženca?"

Čufer je po strani ošinil Jožeta.

"Nič slabega ne vem o njem." "Izpričevalo o lepem vedenju bo dobil od nas," se je oglašil državni pravdnik.

"Vprašujem vas, ali ga poznate?" je ponovil predsednik trdo.

"Streharjev Jože je, sosedje smo si — kaj bi ga ne poznal!"

"Kakšne razmere so vladale v hiši?" je vprašal predsednik. In čez čas, ko je Čufer le mencial in ni rekel nobene: "Mislim — med materjo, med hlapcem in med temle sinom."

Čufer je zavrtel klobuk v roki, se popraskal za ušesi in še enkrat ošinil Jožeta.

"Prav rad bi jim povedal, gospod sodnik. Pa se ne vtikam rad v tuje zadeve. Je že tako. Nič ne vem."

"Ali veste," je vprašal predsednik, "ali je obstajalo med umorjenim in materjo današnjega obtoženca kako nedovoljeno razmerje?"

"Najrajši bi nič ne vedel, gospod sodnik."

V dvorani je nastal smeh. Čufer se je začuden ozrl; ni vedel, čemu se smejejo. Pogledal je Jožeta, ki se je bil dvignil in se z obema rokama držal za železne palice kletke.

"Saj to ni tisto," je zajecjal v sosedu in v predsednika. "Saj to ni poglavitno."

Mati mu je bila prevzvišena, da bi jo javno in na tak način vlačili po zobeh. Vse mesece se je bal, da bodo prav o tem govorili pred sodnijo. Kar se je bal, se je zgodilo.

Predsednik se ni zmenil za Jožeta. Zvišal je glas, da bi preplašil Čufra.

"Prisegli ste, da boste govorili vso resnico. Če se boste upirali, vas bomo zaprli."

"Nekaj pač," se je Čufer prestrašil, "nekaj so govorili." "Ali nista spala v eni in isti sobi?"

Mož se je ozrl po občinstvu in zganil z rameni.

"Pred ljudmi ni mogoče vsega praviti," je dejal.

Nastal je ponoven smeh. — Predsednik je zagrozil, da bo dal dvorano izprazniti.

"Videl nisem ničesar in tudi nič takega ne vem, da bi lahko pričal," je nadaljeval Čufer. — "Brez hude zamere, gospod sodnik, je tudi to," je pokazal na Jožeta. "njega boste obsodili, ko nič hudega o njem ne vem, razen tega, da je — kako bi že rekel — ubil tistega človeka. O njih — o njegovi materi namreč in o rajnem hlapcu — so govorili to in ono; toda jaz sem njihov sosed, potrebujem to in ono pomoč, radi tega je najbolje, da nič ne vem."

Občinstvo je spreletel tih smeh. Predsednik je razmišljal nekaj trenutkov.

"Vi nečete povedati ničesar več?"

"Najljubše bi mi bilo, gospod sodnik."

"Še eno vprašanje: ali je hlapec pretepal otroke?"

"Od sile skop in čudaški človek je bil," je Čufer sklenil svoje pričevanje.

"Sedite!" mu je ukazal predsednik in se okrenil k slugi. — "Anton Jereb, vulgo Brdar."

Jože je sedel ves sključen, nepremičen, roke je držal med kolena.

Brdar je vstopil praznično oblečen, s široko hojo in pogledal naravnost v kletko. Jože se je zravnil in strme gledal v strica, ki je šel proti njemu s trdimi samozavestnimi koraki. Prožil mu je roko, kot bi mu jo hotel podati, a se mu je tik pred kletko na mah zazdelo zamalo, da jo je naglo umaknil. kot da se je opekel.

"Neumnost si naredil," mu je vrgel pol v žalosti, pol iz jeze.

"Stric!"

Drugača Jože ni mogel reči.

"Vi ste obtoženec sorodnik, ne moremo vas prisiliti k pričevanju. Ali boste pričevali?"

"Pričeval bom," je odgovoril Brdar odločno in gledal, kam bi položil klobuk. "Po resnici bom govoril."

"Povejte, kar veste o obtožencu! Kaj se je zgodilo v usodni noči?"

"O obtožencu?" je Brdar premeril Jožeta. "Kaj pa njega obtožujete? Obtožujete tistega, ki je česa kriv!"

"Kdo je po vašem mnenju

krivec?"

"Baba je kriva," je planilo iz njega, kar je zadrževal vso zimo. "Njo zaprite v tak železni kurnik."

"Ne tako, stric!" se je Jože prebudil iz otopelosti, glas mu je bil bolesten.

"Ne tako?" se je otrešel Brdar. "Kako pa drugače?"

"Izražajte se dostojneje," je predsednik namrščil obrvi. "Kdo je baba? Koga mislite?"

"Nič ne bom olepšaval njegovo mater sem mislil," je Brdar zamahnil s klobukom proti kletki.

"Gospod sodnik," se je oglašil Jože, kakor da hoče razpediti grozeče oblake, ki so se zbirali nad njegovo usodo. "ne mati, hlapec je bil tisti."

Brdar ga je gledal, gledal tako, kakor ga še takrat ni, ko ga je najhujše oštel zaradi neodločnosti. Tako ga je zdaj razjezil, da bi ga bil najrajši udaril.

"Neumnost si naredil, da si ga ubil," je izlil ves srd v besede, ki jih je skoraj kričal, "pa še budališ! Pretepel bi te!"

Te besede so Jožeta predramile iz otopelosti in bridkosti. Saj se je zavedal, da je naredil neumnost, a vedel je tudi, da bi mu stric tega ne smel očitati.

"Vi ste me zmeraj drežali — zdaj me pa psujete..."

"Aha!" si je Brdar uprl desnico v bok. "Ali sem ti mar rekel: zabodi ga! Iz hiše bi ga bil vrgel."

Tedaj se je Jože znova zrušil v sebi.

"Kar se je zgodilo, se je zgodilo," je rekel mračno.

"In da se je zgodilo, je kriva ona."

Predsednik se je bil sprva zavezal. Obtoženec in priča sta mu ušla z vrvice. Pomislil je, da je Jože slednjič dobil besedo in bo morda na ta način izvedel tisto, po čemer ga je prej zamen vpraševal. Ni ju hotel prekiniti.

"Moja mati?" je vprašal Jože. "Kaj naj bi bila kriva ona?"

"Ali si že na vse pozabil? — Prav na vse?"

"Dovolite gospod predsednik," se je oglašil državni pravdnik.

"Pustite ju," je predsednik dvignil roko.

"V zaporu," je Jože jecljal, "sem vse premislil in vem, da mati ničesar ni zagrešila."

"Ničesar? Pustila je, da te je hlapec tepel," je Brdar dregnil z besedo v najobčutljivejšo Jožetovo rano.

"To vem," je fant stisnil zobe.

"Tebe je gnal v hlev spat, on pa je ležal s tvojo materjo v kamri."

Jože je zagorel. Svetla podoba matere, ki si jo je bil naslikal v samotnih urah ječe, se je zrušila pod težo resnice.

"Gospod sodnik, ne dajte mi tako govoriti!"

"Mirujeta!" je položil predsednik roko na spise. "Dve vpra-

šanji..."

Brdar se ni zmenil za njegove besede.

"Govoril bom," je nadaljeval obrnjen proti Jožetu, "ne zaradi tebe, zaradi tvojega očeta. Po cele mesece je presamotaril v kamri, ko se je tvoja mati valjala s hlapcem..."

"Takrat ne..."

"Ti veš, ali je bilo takrat, ali ni bilo! Ta, ki govori tu notri," se je Brdar bil po prsih, "me še nikoli ni varal. Tvoja mati naj pove."

"Pustite to, stric! Ne govorite tako o moji materi!"

"Misliš, da ti je še mati? To ti povem, že zdavnaj te je pozabila."

Jože ni pustil, da bi stric dalje govoril.

"Naj govori mati!" je skoraj kričal. "Naj pove ona!"

"Dobro, dobro," se je Brdar plašno oziral, ko je postala dvorana nemirna in je predsednik vihtel zvonec. "Dobro, dobro. Govori naj! Pogledali si bomo iz oči v oči."

Umolknil je.

"Ali imate še kaj povedati?" ga je vprašal predsednik.

Brdar je molče odkival.

"Pokličite pričo Ano Jereb!"

Ob tem imenu je začutil Jože čudno vročino po telesu. Ozrl se je okrog sebe, kakor bi hotel ubežati. Nato je sedel in vzdihnil.

"Se pogledala ga ne bo," je Brdar siknil polglasno in prisedel k Čufru.

Vstopila je Streharica. Bila je črno oblečena, bleda, zdela se je lepša kot kdaj prej. Za roko je vodila triletno Maričko. Sluga ji je nekaj rekel zaradi otroka, a ona ga ni izpustila iz rok. Sodnik je namignil slugi, naj jo pusti. Pogled se ji je bil že ob vratih uprl naravnost v razpelo. Nato je šla do predsednika, ne da bi pogledala na sina ali na občinstvo.

Brdar se ni mogel vzdržati.

"Črno obleko nosi," je dejal polglasno Čufru. "Po rajnem Florjanu je ni nosila."

Ana ni preslišala teh besed. Ozrla se je in z ostrim pogledom premerila sosedo.

"Brzdajte se!" je predsednik opomnil Brdarja, nato se je okrenil do ženske. "Ana Jereb, mati današnjega obtoženca ste, moremò vas prisiliti k pričevanju. Ali boste pričevali?"

"Da."

"Proti sinu," je siknil Brdar.

"Zadnjič: priča Anton Jereb, molčite!" je predsednik zvišal glas.

"Dovolite, gospod predsednik," se je dvignil odvetnik, ki ves čas ni odvrnil pogleda od Ane. "Ana Jereb! Pred nami sedi obtoženec, ki trdi da je vaš sin. Odkar ste vstopili v ta žalostni prostor, ga niste pogledali. Povejte, ali je ta mladenič

vaš sin ali ne?"

Ana se je počasi okrenila proti kletki in se ozrla v Jožeta. Dolga sta si gledala iz oči v oči. Slednjič si je mati pritisnila robec na obraz.

"Mati!" je jeknil Jože.

"Kaj si mi storil!" je zahlipala mati.

"Hvala, gospod predsednik, samo to sem hotel," je dejal odvetnik in sedel.

"Vi boste znali najnatančneje opisati razmerje, ki je vladalo med umorjenim in današnjim obtožencem," je začel predsednik. "Predvsem bi radi vedeli, kakšno je vaše mnenje o umorjenem?"

Ana si je otrla solze in pomolčala nekaj trenutkov.

"Priden in vesten človek je bil," je spregovorila z negotovim glasom. "Rešil nas je bil, da nismo prišli na nič."

"Za njo je bil dober," je Brdar zagodrnjal predse.

"Kaj poveste o svojem sinu?"

Ana je trepetala še pred golo mislijo na Jožeta. Občutila je, kakor de se nekaj neznanega, zahrbtnega zgrinja nad njo in ji grozi s pogubo. Prišla je pričevat, a ne zaradi sina, ampak zaradi sebe. Bala se je, da jo bodo izpodbijali z besedami. Da bi bila močnejša, je pripeljala otroka s seboj. Iz njega je zajemala moč, da se je lahko branila in otepala hudega.

Tedaj, ko so jo vprašali, kaj ve o sinu, se je zmedla, dasi je bila pripravila vse besede v svoj zagovor. Noge so se ji zašibile, stisnila je Maričko za roko.

"O njem ničesar ne vem," je počasi izpregovorila.

"Mati," se je oglašil Jože, "niti ene dobre besede nimate za-me?"

"Tudi slabe nisem rekla."

"Ali se je pokojni — vaš hlapec namreč — vedel proti vam drugače, kot se vede hlapec proti gospodinjji? Hočem reči, ali ni morda gojil kakih toplejših čuvstev do vas?"

"Tega ne vem."

"Kaj ne boš vedela!" se je Brdar dvignil. "Gospodar je hotel postati."

Predsednik je ukrotil Brdarja z očmi.

"Vedeti sem hotel," je vprašal Ano, "ali je bilo med vama kako tesnejšo razmerje?"

"N-ne," je odgovorila počasi in težko.

Tedaj se je Brdar vnovič dvignil in stal razkačen tik za Ano, ki se je bilo napol okrenila in ga gledala s skrajnim sovraštvom v očeh.

Sodnik in državni pravdnik sta se spogledala.

"Kaj ni bilo?" je kričal Brdar. "Povej, kaj ni bilo! Pogled me naravnost v obraz, če se upaš!"

PROGRAM Slovenskega dneva

ki se bo vršil

V POČAST SLOVENSKEMU PESNIKU IVANU ZORMANU

na prostorih Slovenskega društvenega doma na Recher Ave., Euclid, Ohio

NA 31. MAJA IN 1. JUNIJA

ZORMANOV VEČER V SOBOTO, 31. MAJA

VEČERJA, PETJE IN GOVORI

Začetek točno ob osmih zvečer

PROGRAM:

Pomen večera, govori Jas. Rotter
Zbor Slovan zapoje pesniku v pozdrav
Gđc. Agnes Godec deklamira pesniku v pozdrav
Gđc. Angela Kern podari cvetke in šopek ter pomen istih

Gospodični Elsie M. Desmond (Miss Ljubljana) in Agnes Godec, izročita g. Ivanu Zormanu spominsko knjigo, dar euclidskih Slovencev.
Stoloravnatelj g. Ivan Tomazič prevzame vodstvo nadaljnjega programa

Govori župan mesta Euclid, H. Kenneth Sims
Govori župan mesta Cleveland, H. Edward Blythin
Govori sodnik, Hon. Frank J. Lausche
Govori konzul dr. James W. Mally
Govori župan mesta Ljubljane, Frank Segulin
Govori kongresnica Mrs. Frances P. Bolton
Govore predsedniki raznih društev
Govori "ljubljanjski stric" Josip Plevnik
Govori "ljubljanjska teta" g. Frances Rupert
Govore uredniki raznih listov in revij
Govori slavljenec, g. Ivan Zorman

Med govori sodeluje zbor Slovan ter naši solisti iz Clevelanda: Tončka Simčič, Josephine Lausche-Welf, Mary Udovich, Anton Šubelj, Louis Belle in Frank Plut. Na klavirju spremlja dr. Wm. J. Lausche.

Zbor Slovana zaključí večerni program s pesmijo: Domovina, mili kraj
Sledi prosta zabava in ples.

PROGRAM ZA NEDELJO, 1. JUNIJA

Vsa društva, občinstvo in gostje se zbirajo na vrtu Slovenskega društvenega doma ob 12:30 popoldne. Med tem časom igra godba Bled.

Ob 1:30 odkorakajo z godbo in zastavami na 200. cesto in Miller Ave.

Delegacija se odpelje v Cleveland po slavljenca g. Ivana Zormanu. Delegaciji na čelu bosta euclidski župan Kenneth Sims in maršal A. F. Svetek, dekleta in žene v narodnih nošah; boter John Drenik in botra Tončka Svetek; stric in teta Ljubljane.

Ob 1:30 se delegaciji pridružijo pred SND na St. Clair Ave. okrašeni avtomobili, nakar se odpeljejo vsi skupaj na 200. cesto in Miller Ave. v Euclid. Tukaj jih sprejmejo Škrjančki, Rupert Cadets, društva z zastavami, Ameriška legija št. 999 in godba Bled. Nato se razvije povorka na vrt Slovenskega društvenega doma, kjer se prične slavnostni program, kot sledi: Župan mesta Euclida otvori "Slovenski dan naše pesmi"

Predsednik Slovenskega društvenega doma razloži pomen prireditve.

Mladinski pevski zbor Škrjančki zapoje God Bless America.

Godba Bled zaigra slovensko himno.

Odkritje spominske plošče, dar euclidskih Slovencev pesniku Ivanu Zormanu. Odkrije jo ena izmed sledečih, ki so v kontestu: Mrs. Frances Rotter, Mrs. Agnes Žagar, Miss Ann Gačnik. Kot častna straža stojijo Frances Rupert Cadets in Ameriška legija.

Boter in botra pritrđita ameriško zastavo z napisom "God Bless America" na spominsko ploščo.

Govori predstavnikov raznih organizacij.

Med programom bodo nastopili sledeči pevski zbori: Škrjančki, Adrija, Slovan, Zvon, Planina in drugi povabljeni zbori.

Pesnik Ivan Zorman govori o pomenu slovenske pesni. Godba Bled zaigra ameriško himno The Star Spangled Banner.

Zaključek programa, nakar se razvije prosta zabava na vrtu, in dvorani se prične ples ob petih, za katerega bo igral orkester Pecon.

Vsa cenjena slovenska javnost od blizu in daleč je prijazno vabljená k tej pomembni slavnosti. Vabi ODBOR KLUBA DRUŠTEV SDD

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KEnmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENdicott 0653

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM...

'Enakopravnosti'